

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6464/2025
20.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Радовановић, адвокат из ..., против тужених ББ из ... и Привредног друштва "United media digital" d.o.o. Београд, чији су заједнички пуномоћници Дејан П. Богдановић, Катарина М. Радовић, др Владимир М. Ђерић, Мара В. Јанковић, Лена М. Петровић и Невена С. Маринковић, адвокати из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 546/24 од 15.01.2025. године, у седници одржаној 20.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужених изјављена против ставова првог и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 546/24 од 15.01.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду ПЗ 627/2023 од 03.07.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су тужени солидарно обавезани да му на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа настали објављивањем неистинитих информација на интернет порталу "nova.rs." дана ..2021. године, исплати износ од 50.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.07.2024. године, као дана пресуђења, па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да му тужени, поред износа досуђених ставом првим изреке, солидарно исплате на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа износ од још 550.000,00 динара, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужени су обавезани да тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 147.300,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца у делу за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка за период од дана пресуђења до дана наступања услова за извршење.

Апелациони суд у Београду је, пресудом ГжЗ 546/24 од 15.01.2025. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужени и потврдио пресуду Вишег суда у Београду ПЗ 627/2023 од 03.07.2024. године, у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 627/2023 од 03.07.2024. године, у ставовима другом и четвртом изреке. Ставом трећим изреке, одбачена је жалба тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Вишег суда у Београду ПЗ 627/2023 од 03.07.2024. године, као недозвољена. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против става првог и четвртог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије тужених не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона, у погледу одлуке о главној ствари која је предмет ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, на порталу "Nova.rs.", чији је издавач тужени ПД "United media digital" d.o.o. Београд, а главни и одговорни уредник ББ, дана ..2021. године је објављен текст под насловом "АА Вучићева фашистичка пудлица". Текст говори о извештају подпредседнице Странке слободе и правде, Маринике Тепић, о томе да је председник Србије, Александар Вучић, прислушкиван због контаката са лидером Српске деснице, АА, који је "био на мерама због екстремизма". Текст садржи констатацију: "Ова информација још једном је потврдила да је веза између државног врха и овог радикалног десничара још увек веома снажна и да на њу није утицало АА протеривање из Канцеларије за Косово и Метохију". О томе ко је АА, у тексту пише: "Више од десет година име АА се везује за различите екстремистичке организације чије се деловање граничи са фашизмом. Од када се 2004. године "из патриотских разлога" вратио из Немачке у Србију, АА је неретко улазио у проблеме са законом, због чега је био осуђиван. Његов први политички ангажман био је у покрету "СНП Наши 1389", где је, као млади активиста, предњачио у изливима мржње и деструктивног понашања. Био је међу учесницима и организаторима протеста организованих због хапшења Радована Караџића, касније Ратка Младића, али се посебно истакао 2009. године, кад је пред одржавање Параде поноса претио учесницима тог скупа. Због тога је 2013.године осуђен на годину дана условног затвора и то за три кривична дела: ширење дискриминације против ЛГБТ популације, недозвољено држање оружја и ометање службеног лица у обављању службене дужности“. Тужилац се, у свом исказу, изјаснио да потиче из партизанске породице, антифашистичке и да је сам антифашиста о чему годинама постоје бројни документи. Редовно учествује на Бесмртном пуку, манифестацији државног карактера за Дан победе над фашизмом 09. маја, пријатељ је са Исаком Рабином и чест гост руских

политичара којима је најбитнији споменик "Вечна ватра", искључиво везан за страдање од фашизма и борбу против фашиста. Даље је указао да му реч "пудлица" не смета, а да је разлог за тужбу бол који му проузрокован етикетирањем као "фашисте", јер то може озбиљно да му смета у међународним односима са политичарима, поготово са онима из Руске федерације са којима блиско сарађује, а који су исто претрпели велике жртве од фашизма. Пошто је читав његов политички рад заснован на антифашизму, сматра да кад се каже да је фашиста, тиме се поништава све што је радио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца делимично одбили, налазећи да он има право на накнаду штете у смислу одредбе члана 5, 8, 9, 15, 79, 112. став 1, 113, 114, 115. и 117. Закона о јавном информисању и медијима, у вези одредбе члана 200. Закона о облигационим односима. По мишљењу нижестепених судова, у конкретном случају јесте постојао оправдани интерес јавности да зна да је председник Републике Србије прислушкиван због контакта са лидером српске деснице, тужиоцем АА, који је био на „мерама прислушкивања“ због свог екстремизма. Међутим, по оцени нижестепених судова, информисање јавности би се у довољној мери постигло и без објављивања спорних наслова информације о тужиоцу "да је Вучићева фашистичка пудлица", пошто помињање тужиоца у таквом контексту, код просечног читаоца, ствара изузетно негативан утисак о њему. Нижестепени судови налазе да су част и углед тужиоца повређени објављивањем епитета "фашиста" без обзира што је у питању личност са политичке сцене и што постоји интерес јавности да се о њему пише. Сам контекст и садржина текста су такви да су у њему објављене нетачне информације које вређају достојанство тужиоца, а такав начин објављивања информација не доприноси сврси јавног информисања.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Закон о јавном информисању и медијима ("Службени гласник РС", бр. 83/2014 ...12/2016), у одредби члана 5. став 2. прописује да свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средстава јавног обавештавања су дужна да то право поштују. Обавеза новинарске пажње прописана је у одредби члана 9. истог Закона, тако што су уредник и новинар дужни да с пажњу примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност. Јавни интерес у области јавног информисања је у смислу одредбе члана 15. став 1. Закона о јавном информисању и медијима истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије. Достојанство личности и право на аутентичност прописани су одредбом члана 79. истог Закона, тако што је достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно заштићено. Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено, а ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи (став 2.). Лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим Законом забрањено, а које је због њеног објављивања трпи штету, има право на

накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог Закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању, у складу са одредбама овог Закона, на основу одредбе члана 112. став 1. Закона о јавном информисању и медијима. Солидарна одговорност новинара, одговорног уредника и издавача за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. Закона о јавном информисању прописана је одредбом члана 115. став 1. истог Закона.

У конкретном случају, достојанство личности тужиоца, које је правно заштићено (част и углед), повређено је објављивањем информација на интернет порталу "Nova.rs" ...2021. године под насловом "АА, Вучићева фашистичка пудлица", па су тужени дужни да му причињену штету накнаде у износу који је одмерен правилном применом одредбе члана 200. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац је, као носилац јавне и политичке функције (лидер српске деснице), дужан да трпи изношење критичких мишљења које се односе на резултате његовог рада, односно политику коју спроводи, а у вези са обављањем његове функције, без обзира на то да ли се осећа лично повређеним изношењем тих мишљења, јер је тако прописано одредбом члана 8. Закона о јавном информисању и медијима. Међутим, не постоји интерес јавности да сазна нетачну информацију, пошто је интерес јавности у области јавног информисања истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије. Праву тужених на слободу изражавања, прописаном одредбом члана 10. став 1. Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, супротстављено је, у овом случају, право тужиоца на достојанство личности, као легитимном циљу за ограничење тог права. При одлучивању о томе које право претеже, применом троделног теста, испуњен је услов законитости јер је ограничење права тужених на слободу изражавања прописано законом, у овом случају одредбом члана 79. став 1. Закона о јавном информисању и медијима. Такође, мешање у то право има сврху заштите легитимног циља, прописаног одредбом члана 10. став 2. Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода (заштита угледа или права других). Да би право тужених на слободу изражавања, у конкретном случају имало превагу над правом тужиоца на достојанство личности, нужно је да није постојао неки други начин за обавештавање јавности о његовом политичком деловању, осим да он буде назван фашистом, што овде није случај. Тужени су тај термин, којим су повредили част и углед тужиоца, употребили без адекватне чињеничне подлоге за закључак да је тужилац фашиста. То што је он био учесник или организатор протеста организованих због хапшења Радована Караџића, а касније и Ратка Младића, што је претио учесницима ЛГБТ скупова и због тога осуђен на годину дана условног затвора, не доказује оправданост називања тужиоца фашистом. Спарни наслов предметном тексту дат је „у лошој намери“, формирања негативног става јавности о тужиоцу. У том смислу означавање тужиоца као "Вучићеве фашистичке пудлице", је свакако неоправдано претерано, имајући у виду да термин који је у самом тексту наведен "радикални десничар" пружа јавности довољно информација о тужиочевој политичкој оријентацији, па су тужени имали могућност да обавесте јавност о разлозима за прислушкивање председника Србије поштујући достојанство личности тужиоца, а нису тако поступили. Због тога тужени неосновано у ревизији указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**